

Dossiernummer : DOS-2023-02723

Betreft : Klacht naar aanleiding van de verplichting tot het inlezen van de identiteitskaart bij een financiële bankinstelling vanwege fraudepreventie

De Geschillenkamer van de Gegevensbeschermingsautoriteit, samengesteld uit de heer Hielke HJMANS, alleenzetelend voorzitter;

Gelet op Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (algemene verordening gegevensbescherming), hierna “AVG”;

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, hierna “WOG”;

Gelet op het reglement van interne orde, zoals goedgekeurd door de Kamer van Volksvertegenwoordigers op 20 december 2018 en gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad* op 15 januari 2019;

Gelet op de stukken van het dossier;

Heeft de volgende beslissing genomen inzake:

De klager: Dhr. X, hierna “de klager”;

De verweerder: Y, hierna “de verweerder”.

I. Feiten en procedure

1. Het voorwerp van de klacht betreft de verplichting rustend op klager om diens identiteitskaart te laten inlezen of kopiëren om te kunnen beschikken over diens tegoeden, geplaatst op een rekening bij de financiële bankinstelling in kwestie, de verweerder.
2. Klager wordt op de hoogte gesteld van de vereiste tot het registreren van zijn identiteitskaart tijdens een afspraak in zijn plaatselijke kantoor van verweerder op **19 juni 2023** vooraleer een door hem gevraagde verrichting kan worden uitgevoerd. Hij weigert om hieraan te voldoen. Hij wenst enkel om zijn identiteitskaart toonbaar te maken aan verweerder, zonder dat deze hiervan enige vorm van registratie opmaakt (hetzij het inlezen ervan, hetzij het kopiëren ervan). Hierop volgend wordt door verweerder geweigerd om te voldoen aan het verzoek van klager om een som geld over te maken aan een andere rekening, die wordt gehouden bij een andere financiële bankinstelling, aangezien de registratie van klagers identiteitskaart hiervoor als een noodzakelijk vereiste wordt gezien. Deze formaliteit bestaat wanneer er sprake is van ‘*slapende rekeningen*’, waarna er opnieuw een identiteitscontrole dient plaats te vinden vooraleer een verrichting kan worden uitgevoerd.
3. Klager verzendt naar aanleiding van deze weigering tot uitvoering van de overschrijving onder andere een e-mail richting de klantendienst van verweerder. Hierin zet hij uiteen dat de vereiste tot het registreren van zijn identiteitskaart niet gepast lijkt, aangezien er volgens hem geen sprake is van een slapende rekening. Om dit te onderbouwen geeft hij aan dat hij op **17 juli 2018** voor het laatst zijn identiteitskaart heeft laten inlezen en bovendien in **2019** meermaals contact heeft gehad met een adviseur van verweerder. Ten slotte eist klager een financiële en morele schadevergoeding voor het niet kunnen beschikken over zijn tegoeden.
4. Op **22 juni 2023** ontvangt klager een antwoord van een *complaints officer* van verweerder. Hierin wordt klager geïnformeerd dat er een verzet “*niet-opgevraagde tegoeden*” van toepassing is op zijn rekening, omdat er gedurende enkele jaren geen verrichting heeft plaatsgevonden. Er zouden twee manieren voorhanden zijn om een dergelijk verzet op te heffen;
 - 1) Het overhandigen van de identiteitskaart, zodat het kantoor hiervan een kopie kan nemen. Een gedateerde en ondertekende kopie zal verstuurd worden naar de bevoegde binnendienst die vervolgens het verzet na controle van het document kan opheffen; of
 - 2) De identiteitskaart laten inlezen via het kantoorloket.
5. Op **26 juni 2023** dient klager een aanvraag in bij de privacy-afdeling van verweerder om navraag te doen over de rechtmatigheid van deze situatie – in het bijzonder hekelt hij de manier waarop zijn ‘toestemming’ op deze manier wordt afgedwongen –, waarop antwoord vanwege verweerder plaatsvindt op **20 juli 2023**. Deze zet uiteen dat een dergelijke

procedure bestaat vanwege fraudepreventie. Aangezien het slapende rekeningen betreft, houdt verweerder de registratie van de identiteit van de betrokkene bij om latere betwistingen te kunnen voorkomen. Het is omwille van deze reden dat het niet volstaat om enkel de identiteitskaart te laten zien, maar dat een effectieve kopie of inlezing vereist is.

6. Op **5 augustus 2023** dient de klager een klacht in bij de Gegevensbeschermingsautoriteit tegen de verweerder.
7. Op **9 augustus 2023** wordt de klacht door de Eerstelijnsdienst ontvankelijk verklaard op grond van de artikelen 58 en 60 WOG en wordt de klacht op grond van artikel 62, § 1 WOG overgemaakt aan de Geschillenkamer.

II. Motivering

8. Op basis van de elementen in het dossier die de Geschillenkamer bekend zijn, en op basis van de bevoegdheden die haar door de wetgever op grond van artikel 95, § 1 WOG zijn toebedeeld, beslist de Geschillenkamer over de verdere opvolging van het dossier; *in casu* gaat de Geschillenkamer over tot het seponeren van de klacht overeenkomstig artikel 95, § 1, 3° WOG, op basis van de hiernavolgende motivering.
9. Wanneer een klacht geseponerd wordt, dient de Geschillenkamer haar beslissing trapsgewijs te motiveren¹ en:
 - een technische seponering uit te spreken indien het dossier geen of niet voldoende elementen bevat die tot een veroordeling kunnen leiden, of indien er onvoldoende uitzicht bestaat op een veroordeling wegens een technische belemmering, waardoor zij niet tot een beslissing kan komen;
 - of een beleidssepot uit te spreken, indien ondanks de aanwezigheid van elementen die tot een sanctie kunnen leiden, de voortzetting van het onderzoek van het dossier niet opportuun lijkt in het licht van de prioriteiten van de Gegevensbeschermingsautoriteit, zoals gespecificeerd en toegelicht in het sepotbeleid van de Geschillenkamer².
10. In het geval op meer dan één grond wordt geseponerd, dienen de sepotgronden (resp. technisch sepot en beleidssepot) in volgorde van belangrijkheid te worden behandeld³.

¹ Hof van Beroep Brussel, Sectie Marktenhof, 19de kamer A, Kamer voor marktzaken, arrest 2020/AR/329, 2 september 2020, p.18.

² In dit verband verwijst de Geschillenkamer naar haar sepotbeleid zoals uitvoerig uiteengezet op de website van de GBA: <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/sepotbeleid-van-de-geschillenkamer.pdf>

³ Cf. Titel 3 – *In welke gevallen zal mijn klacht waarschijnlijk worden geseponerd door de Geschillenkamer?* van het sepotbeleid van de Geschillenkamer.

11. In het voorliggend dossier gaat de Geschillenkamer over tot een seponering van de klacht, op grond van beleidsmatige sepotgronden. Hieronder volgt een uiteenzetting van de redenering van de Geschillenkamer die aan de basis ligt van de beslissing waarom zij het onwenselijk acht verder gevolg te geven aan het dossier en derhalve beslist niet over te gaan tot, *inter alia*, een behandeling ten gronde.
12. In casu, acht de Geschillenkamer het niet opportuun om in te gaan op een behandeling ten gronde vanwege de lage slaagkans van de klacht. Immers, klager lijkt in de veronderstelling te zijn dat zijn toestemming de enige mogelijke rechtsgrond is op basis waarvan een verwerking van persoonsgegevens kan plaatsvinden. Dit is echter niet het geval. Overeenkomstig artikel 6 van de AVG zijn er zes mogelijke rechtsgronden waarop een verwerkingsverantwoordelijke een verwerking kan baseren. In de stukken die worden aangebracht door klager blijkt duidelijk dat verweerder de verwerking van de identiteitskaart van klager kadert in de verplichtingen die worden opgelegd aan een financiële bankinstelling overeenkomstig de Wet tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten van 6 oktober 2017 (hierna: de Antiwitwaswet(geving)).
13. Er dient dus te worden gewezen op de Antiwitwaswetgeving die van toepassing is op financiële bankinstellingen (in het bijzonder artikel 8, §2, 1°, artikel 19, §1, 1° en 3°, artikel 21, §1 en 26, §1 en 27 en artikel 30, 33 en 35). Deze bepalingen verplichten banken om personen te identificeren en verifiëren, niet enkel in het begin van de zakelijke relatie, maar tevens doorlopend wanneer er zich occasionele verrichtingen voordoen (wat *in casu* het geval is).⁴ In artikel 33 van de Antiwitwaswet staat bepaald dat wanneer de onderworpen entiteiten niet kunnen voldoen aan hun verplichting tot identificatie en identiteitsverificatie van een cliënt, zij binnen de termijnen bedoeld in de artikelen 30 en 31 met deze cliënt geen zakelijke relatie mogen aangaan of verrichtingen voor hem mogen uitvoeren.⁵
14. De Geschillenkamer verwijst in deze naar de identificatieplicht (volgens het Know-Your-Customer/Ken-Uw-Klant principe), alsook naar de waakzaamheidsplicht die is voorzien in de Antiwitwaswetgeving.⁶ De Geschillenkamer acht de lopende klachtprocedure geen beletsel voor verweerder om te weigeren de gevraagde verrichting van klager uit te voeren indien klager blijft weigeren de gevraagde identificatiebewijzen en/of de actualisering van deze identificatiebewijzen over te maken aan verweerder en dat in het licht van de eerder

⁴ G. GOYVAERTS en V. SEYNAEVE, « [Preventief luik van de antiwitwaswetgeving] De wet van 18 september 2017” in A. TIBERGHIE, *Handboek voor Fiscaal Recht*, Wolters Kluwers Belgium, Mechelen, 2023, 3056.

⁵ *Ibid*, 3066 e.v.

⁶ Wet van 18 september 2018 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, hierna “Antiwitwaswet”: <https://www.ejustice.just.fgov.be/eli/wet/2017/09/18/2017013368/justel>; en

Reglement van de Nationale Bank van België van 21 november 2017 betreffende de voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme; D. Goens, *Data protection bij financiële instellingen*, Intersentia, Antwerpen, 2018, 442 e.v.

aangehaalde Antiwitwaswetgeving.⁷ De Geschillenkamer wijst erop dat de instellingen die onderhevig zijn aan deze antiwitwasverplichtingen een procedurele verwerkingsactiviteit hebben ontwikkeld die aanneembaar is en dat het nemen van een kopie van de elektronische identiteitskaart voor antiwitwasdoeleinden door de Geschillenkamer niet in vraag wordt gesteld. Ook de noodzakelijke/wettelijke actualisering van de persoonsgegevens via opnieuw een kopie of inlezing van de identiteitskaart, wordt door de Geschillenkamer niet in vraag gesteld.

15. Ten slotte stelt de Geschillenkamer uit de door de klager aangebrachte stukken vast dat verweerder de klager duidelijk zou hebben geïnformeerd over het doel van de verwerking en de reden voor de opgevraagde informatie, overeenkomstig artikel 13 van de AVG.
16. Het is omwille van het bestaan van een dergelijke wettelijke verplichting in hoofde van verweerder dat de Geschillenkamer het niet opportuun acht om betreffende klacht ten gronde te behandelen. Zij kan *prima facie* immers geen overtreding van de AVG vaststellen. De Geschillenkamer beslist om opportuiniteitsredenen geen gevolg te geven aan het dossier. Onder artikel 77 van de AVG geniet iedere betrokkene wiens persoonsgegevens worden verwerkt binnen het territoriaal toepassingsgebied van de AVG, van een klachtenrecht. Dit objectief klachtenrecht impliceert echter niet dat elke klacht ook grondig kan en zal onderzocht worden door de bevoegde autoriteit, gezien het intrinsieke gebrek aan middelen⁸. De Belgische wetgever heeft te dezen “*de nood voor de Gegevensbeschermingsautoriteit om selectief te kunnen optreden met het oog op een effectief en efficiënt handhavingsbeleid*” uitdrukkelijk erkend⁹.

III. Publicatie en mededeling van de beslissing

17. Gelet op het belang van transparantie met betrekking tot de besluitvorming van de Geschillenkamer, wordt deze beslissing gepubliceerd op de website van de Gegevensbeschermingsautoriteit. Het is daarentegen niet nodig dat daartoe de identificatiegegevens van de partijen rechtstreeks worden bekendgemaakt.
18. Overeenkomstig haar sepotbeleid, zal de Geschillenkamer de beslissing aan de verweerder overmaken.¹⁰ De Geschillenkamer heeft immers besloten om haar sepotbeslissingen ambtshalve ter kennis te brengen van verweerders. De Geschillenkamer ziet echter af van een dergelijke kennisgeving wanneer de klager om anonimiteit heeft verzocht ten opzichte

⁷ Zie in het bijzonder artikel 35 van de Antiwitwaswet.

⁸ Vgl. Hof van Justitie EU, arrest van 16 juli 2020, *DPC t. Facebook Ireland & Maximilian Schrems*, C-311/18, par. 112

⁹ Eigen benadrukking in citaat, cfr. Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers, *Memorie van Toelichting bij het Wetsontwerp tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, Doc. 2648/001 (Zittingsperiode 54), beschikbaar via: <https://www.dekamer.be/kvvcr/showpage.cfm?section=flwb&language=nl&cfm=/site/wwwcfm/flwb/flwbn.cfm?lang=N&legislat=54&dossierID=2648>, 51.

¹⁰ Cf. Titel 5 – *Zal de sepot van mijn klacht worden gepubliceerd? Zal de tegenpartij hiervan op de hoogte worden gebracht?* van het sepotbeleid van de Geschillenkamer.

van de verweerder en de kennisgeving van de beslissing aan de verweerder, zelfs indien deze gepseudonimiseerd is, het niettemin mogelijk maakt om de klager te (her)identificeren¹¹. Dit is evenwel niet het geval in de onderhavige zaak.

OM DEZE REDENEN,

beslist de Geschillenkamer van de Gegevensbeschermingsautoriteit, na beraadslaging, om de voorliggende klacht te seponeren op grond van artikel **95, § 1, 3°** van de WOG.

Op grond van artikel 108, § 1 van de WOG, kan binnen een termijn van dertig dagen vanaf de kennisgeving tegen deze beslissing beroep worden aangetekend bij het Marktenhof (hof van beroep Brussel), met de Gegevensbeschermingsautoriteit als verweerder.

Een dergelijk beroep kan worden aangetekend middels een verzoekschrift op tegenspraak dat de in artikel 1034ter van het Gerechtelijk Wetboek opgesomde vermeldingen dient te bevatten¹². Het verzoekschrift op tegenspraak dient te worden ingediend bij de griffie van het Marktenhof overeenkomstig artikel 1034^{quinqüies} van het Ger.W.¹³, dan wel via het e-Deposit informaticasysteem van Justitie (artikel 32ter van het Ger.W.).

Om de klager in staat te stellen andere mogelijke rechtsmiddelen te overwegen, verwijst de Geschillenkamer de klager naar de toelichting in haar sepotbeleid¹⁴.

(get). Hielke HUMANS

Voorzitter van de Geschillenkamer

¹¹ *Ibidem*.

¹² Het verzoekschrift vermeldt op straffe van nietigheid:

- 1° de dag, de maand en het jaar;
- 2° de naam, voornaam, woonplaats van de verzoeker en, in voorkomend geval, zijn hoedanigheid en zijn rijksregister- of ondernemingsnummer;
- 3° de naam, voornaam, woonplaats en, in voorkomend geval, de hoedanigheid van de persoon die moet worden opgeroepen;
- 4° het voorwerp en de korte samenvatting van de middelen van de vordering;
- 5° de rechter voor wie de vordering aanhangig wordt gemaakt;
- 6° de handtekening van de verzoeker of van zijn advocaat.

¹³ Het verzoekschrift met zijn bijlage wordt, in zoveel exemplaren als er betrokken partijen zijn, bij aangetekende brief gezonden aan de griffier van het gerecht of ter griffie neergelegd.

¹⁴ Cf. Titel 4 – *Wat kan ik doen als mijn klacht wordt afgesloten?* van het sepotbeleid van de Geschillenkamer.